

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı :D3/1/B.B.-01/1(Muafiyet/Menfi Tespit)
Karar Sayısı :01-20/185-46
Karar Tarihi :25.4.2001

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU
Üyeler :Dr. Kemal EROL, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER

B-RAPORTÖR :Burak BÜYÜKKUŞOĞLU

C-BAŞVURUDA BULUNAN :Seagram Anadolu Dış Ticaret Limited Şirketi
Temsilcisi Av.Bahar Demirel
Güllü Sok. No:1 3. Levent/İSTANBUL

D-TARAFLAR : Seagram Anadolu Dış Tic. Ltd. Şti.
Eski Büyükdere Cad. No:22 Park Plaza Kat:12
80670 Maslak/İSTANBUL

Sezginler Holding A.Ş.
10. Yıl Cad. Beogradkapı Karşısı Shell Yanı
34760 Zeytinburnu/İSTANBUL

E-DOSYA KONUSU: Seagram Anadolu Dış Tic. Ltd. Şti. (Seagram Grubu) ve Sezginler Holding A.Ş. (Sezginler Grubu) arasında gerçekleştirilecek olan Seagram İçki Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş. unvanlı ortak girişim şirketinin kurulması için imzalanan "Hissedarlık Anlaşması" ile şirketin kurulmasını takiben imzalanması düşünülen "Lojistik ve Yardımcı Hizmetlerin Verilmesine İlişkin Anlaşma"ya Menfi Tespit verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 26.6.2000 tarih, 2807 sayı ve 26.3.2001 tarih, 1223 sayı ile giren başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4., 5. ve 8. maddeleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 2.4.2001 tarih ve D3/1/B.B.-01/01 sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Ön İnceleme Raporu, 6.4.2001 tarih, REK.0.07.00.00/17 sayılı Başkanlık önergesi ile 01-18 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek 01-18/156-Mİ sayılı karar ile incelemeye alınmıştır. 01-19 sayılı Kurul toplantısında Raportörce hazırlanan 12.4.2001 tarihli Bilgi Notu'nun değerlendirilmesi sonucunda 01-

01-20/185-46

19/171-Mİ sayı ile ek çalışma yapılmasına karar verilmiş ve Raportörce hazırlanan 18.4.2001 tarihli Bilgi Notu 01-20 sayılı Kurul toplantısında karara bağlanmıştır.

G-RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: Seagram Anadolu Dış Tic. Ltd. Şti. ve Sezginler Holding A.Ş. arasında gerçekleştirilecek olan ortak girişimin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir birleşme/devralma olmadığı, aynı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde işbirliği doğurucu bir ortak girişim olduğu ve ortak girişimi oluşturan sözleşmelere Kanun'un 4. maddesini ihlal eden hükümler içermesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceği, ancak Kanun'un 5. maddesinde yer alan muafiyet için öngörülen şartları sağlaması nedeniyle anılan ortak girişim işleminin beş yıl süreyle bireysel muafiyetten yararlanabilmesi gerektiği düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1.İlgili Pazar

İncelemeye konu ilgili ürün pazarı gümrük vergisi ödenmiş alkollü içkilerin dağıtımı, ilgili coğrafi pazar ise Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak belirlenmiştir.

H.2.Taraflar

H.2.1. Sezginler Grubu

Bildirim konusu işlemin taraflarından olan Sezginler Holding A.Ş. Türkiye çapında yabancı ve yerli marka temizlik malzemesi, gıda, çikolata, şekerleme, kişisel bakım ve içecek ürünlerinin dağıtım işiyle uğraşmaktadır.

Sezginler Grubu, ana şirketi Sezginler Holding A.Ş. olan yedi şirketten oluşmaktadır ve bu yedi şirketin 1999 yılı Türkiye'deki toplam cirosu ..... TL, Holding'in cirosu ..... TL'dir. Grubun ilgili ürün pazarındaki cirosu ise ..... TL'dir.

H.2.2. Seagram Grubu

İşlemin diğer tarafı olan Seagram Anadolu Dış Ticaret Ltd. Şti. (Seagram Anadolu) Seagram International B.V.'nin bağlı bir şirketi olup, alkollü ürünlerin ithalatı ile iştigal etmektedir ve 1999 yılı cirosu ..... TL 'dir.

Seagram International B.V. ise dünya çapında alkollü içkilerin üretimi ve satışı konusunda faaliyet göstermektedir. Şirketin Türkiye'de doğrudan bir faaliyeti olmamakla birlikte dolaylı olarak Seagram Anadolu Dış Ticaret vasıtasıyla pazarda yer almaktadır ve Seagram Anadolu'nun ortak girişim kurma işlemindeki yükümlülüklerini yerine getirmesini garantilemek amacıyla bildirim konusu anlaşmaya garantör olarak taraftır.

H.3. Ortak Girişim İşlemi

Bildirim konusu ortak girişim, Seagram Anadolu ve Sezginler Holding A.Ş. arasında imzalanan "Hissedarlık Anlaşması" uyarınca "Seagram İçki Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş." unvanıyla kurularak, Türkiye'de alkollü içki ve şarap ürünlerinin dağıtımını ve satışı faaliyetleriyle iştigal edecektir.

1997/1 sayılı "Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in 2. maddesinin (c) bendinde amaçlarını gerçekleştirmek üzere işgücü ve malvarlığına sahip olacak şekilde bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkan ve taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmayan ortak girişimler birleşme ve devralma sayılan haller arasında sayılmıştır. Söz konusu kapsamda olmayan ortak girişimler, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilecektir. Aşağıda bildirim konusu kuruluş sözleşmesi, Tebliğ'in anılan maddesi çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Ortak Kontrol, iki veya daha fazla ana şirketin ortak girişimin karar verme mekanizması üzerinde etkili olmasıdır. "Hissedarlık Anlaşması"nın ilgili maddelerinin incelenmesi sonucunda şu hususlar tesbit edilmiştir.

Ortak girişim şirketinin kurulmasıyla birlikte önceden Sezginler tarafından dağıtılan Seagram ürünleri şirketçe dağıtılacaktır. Şirket sermayesi beheri ..... TL nominal değerde 60.000 adedi A grubu, 60.000 adedi B grubu olmak üzere toplam 120.000 adet nama yazılı hisseye ayrılmıştır. Şirketin ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Hissedarın Adı	Grubu	Hisse Adedi
Seagram Anadolu Dış Tic. Ltd. Şti	A	60.000
Sezginler Holding A.Ş.	B	56.400
Sezgin Elmas	B	1.200
Burak Elmas	B	1.200
Saniye Elmas	B	1.200
TOPLAM		120.000

Yönetim kurulu ise dört üyeden oluşacaktır ve üyelerin ikisi Seagram diğer ikisi Sezginler tarafından atanacaktır. Yönetim kurulu toplantı ve karar alma nisabı üçtür.

Bildirim konusu şirket, iki ana firma tarafından oluşturulan ve %50-50 ortaklık esasına dayalı olarak kurulan bir şirket olup söz konusu %50-50'lik hisse payı ortak karar alma mekanizmasına da yansımıştır. Nitekim şirketin günlük işleri hariç olarak yapılan ya da içerik itibarıyla günlük iş olmakla birlikte yüksek meblağlı rakamlara ulaşan işler için her iki tarafın da onayı gerekmektedir. Bütün bu hususlar dikkate alındığında işlemin ortak girişim olduğu ve ortak kontrol unsurunun da yaşama geçirilmiş olduğu görülmektedir.

Diğer yandan, kurulacak olan ortak girişim şirketinin iştiğal sahası iki firma arasında imzalanan Hissedarlar Anlaşması'nda; alkollü içki ve şarap ürünlerinin gümrük vergisi ödenmiş Türk piyasasında dağıtım ve satışı olarak belirtilmiş olmakla birlikte ortak girişimin Seagram'ın ürünlerini dağıtmak için kurulduğu, başka markalı alkollü ürünleri dağıtsa bile bu ürünlerin toplam ürün portföyü içerisinde çok az bir yeri olacağı ve söz konusu ürünlere ortak girişim şirketince bir değer ilave edilmemesi, ürünlerin şirkete satış için bırakılıyor olması dolayısıyla yeniden satışı kapsamaması gözönüne alındığında ortak girişim şirketinin pazardaki rakipleri gibi hareket etmeyeceği ve ana şirketin bir acentesi gibi nitelenebileceği anlaşılmaktadır. Ayrıca Seagram ile ortak girişimin ilişkisinin dikey boyutta olacağı ve Seagram markalı ürünlerin münhasır dağıtım yetkisinin ortak girişim şirketine bırakılacağı anlaşılmaktadır. Anılan nedenlerle Seagram Anadolu ile Sezginler Grubu arasında kurulan ortak girişimin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir birleşme/devralma işlemi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla taraflar arasında kurulacak olan ortak girişim şirketi adı geçen Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde değerlendirilmiştir.

İnceleme konusu ortak girişim şirketi taraflar arasında imzalanan iki anlaşmayla kurulmuş olup söz konusu anlaşmalara menfi tespit talep edilmektedir. Bu anlaşmalardan Hissedarlar Anlaşması, Seagram Anadolu Dış Tic. Ltd. Şti., Sezginler Holding A.Ş., Seagram International BV, Sezgin Elmas, Burak Elmas ve Saniye Elmas arasında imzalanmıştır. Ortak girişim işleminin tarafları olan Sezginler ve Seagram Anadolu esas itibarıyla aynı pazarda faaliyet göstermemektedirler. Sezginler'in dağıtım pazarında faaliyet gösterdiği, Seagram'ın alkollü ürünlerin ithalatıyla iştiğal ettiği, aralarında dikey boyutta bir ilişkinin olduğu, bu nedenle rekabetçi davranışların koordinasyonunun da mümkün olmadığı görülmektedir.

Hissedarlar Anlaşması'nda taraflar şirketin faaliyetine rakip olan veya olma ihtimali bulunan herhangi bir işle ilgilenmeyeceklerini taahhüt etmektedirler. Dolayısıyla firmaların pazarda kalması rekabeti kısıtlamayacağı gibi bu durum, tarafların ortak girişimin iştiğal konusu olan faaliyetlere rakip olacak faaliyetlerde bulunması engellenerek güçlendirilmiştir. Bildirim Formu'nda her yıl pazara yaklaşık olarak 50 adet distribütörün girdiği belirtilmektedir. Dolayısıyla viski, köpüklü şarap ve şampanya dağıtımını alt pazarına giriş engelinin olmadığı, pazarda faaliyet gösteren birçok firma olduğu görülmekte, bu nedenle de ortak girişim şirketinin ilgili pazarda rekabeti kısıtlamayacağı anlaşılmaktadır. Anılan sözleşme üzerinde yapılan incelemede, sözleşmenin ilgili pazarda rekabeti kısıtlamayacak bir etki doğurması ve 4054 sayılı Kanun'u ihlal eder nitelikte hükümler içermemesi nedeniyle adı geçen sözleşmenin Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespitten yararlanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Ortak girişimi kuran bir diğer sözleşme olan Lojistik ve Yardımcı Hizmetlerin Verilmesine İlişkin Anlaşma ise, Seagram İçki Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş., Sezginler Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Seagram European Customer Services Limited arasında imzalanmıştır. Anılan sözleşmede Seagram markalı ürünlerin

01-20/185-46

dağıtımını ve bu ürünlere lojistik hizmetin verilmesine yönelik olarak Sezginler Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. yetkili kılınmakta olup söz konusu yetki münhasır bir nitelik taşımaktadır. İfade edilen münhasır yetki, işlemin Kanun'un 4. maddesine aykırı olması sonucunu doğurmuş bu nedenle de anlaşmaya menfi tespit belgesi verilmemiştir.

Diğer yandan aynı sözleşmenin malların üretimi veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması açısından değerlendirildiğinde söz konusu sözleşme ile ürünlerin daha iyi ve hızlı bir şekilde dağıtımının hedeflendiği anlaşılmaktadır. Tüketicinin bundan faydalanacağı ve ürünlere daha hızlı bir şekilde ulaşacağı açıktır. 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisar Kanunu'nda Değişiklik Yapan 4619 sayılı Kanun'un aradığı ve tüketiciye yerinde teslim şartının ancak bu kadar geniş bir dağıtım ağına sahip olan bir kuruluşla mümkün olabileceği tespit edilmiştir. Ayrıca her yıl pazara giren yeni distribütörler olması nedeniyle ilgili piyasada rekabetin ortadan kalkmayacağı ve rekabetin amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmayacağı, söz konusu anlaşmada yer alan rekabet kısıtlarının ise tarafların ortak girişim şirketini sağlıklı, etkin ve karşılıklı güvene dayalı bir şekilde yürütebilmeleri için zorunlu olduğu ve rekabeti gereğinden fazla kısıtlamadığı, bu kısıtların en fazla beş seneye sınırlı olacağı, kısıtlamaların pazarda önemli bir etkisinin olmayacağı, ortak girişimin rakip olmayan firmalar arasında imzalanmış olan dikey bir anlaşma sonucu doğmuş olması, viski, köpüklü şarap, şampanya dağıtımıyla iştigal eden çok sayıda firmanın pazarda faaliyet göstermesi, adı geçen ürünlerin haricindeki alkollü içkilerin Tekel tarafından dağıtılıyor olması ve anlaşmaların Kanun'da yer alan muafiyet şartlarını taşımasından dolayı söz konusu işlemin Kanun'un 5. maddesinde yer alan muafiyet koşullarını sağlamasından ötürü beş yıl süreyle bireysel muafiyetten yararlanmasına karar verilmiştir.

I-SONUÇ

Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde;

Bildirim konusu Seagram Anadolu Dış. Tic. Ltd. Şti. ve Sezginler Holding A.Ş. arasında kurulan Seagram İçki Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş unvanlı ortak girişimin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarınca bir birleşme/devralma işlemi olmadığına,

-bu nedenle işlemin aynı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde değerlendirilerek, ortak girişim şirketini oluşturan Hissedarlık Anlaşması'na 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesine,

01-20/185-46

-Lojistik ve Yardımcı Hizmetlerin Verilmesine İlişkin Anlaşma'ya ise 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca sözleşme tarihinden başlamak üzere beş yıl süreyle bireysel muafiyet tanınmasına

OY ÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

01-20/185-46

Rekabet Kurulu'nun 25.04.2001 Gün ve 01-20/185-46 Sayılı Karar'ına

KARŞI OY GEREKÇESİ

Seagram Anadolu Dış. Tic. Ltd. Şti. ve Sezginler Holding A.Ş. arasında kurulan ortak girişim şirketi üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki teşebbüs arasında gerçekleştirilen bir işlemdir. Rekabet Hukuku'nda, kurulan bir ortak girişim şirketi belli şartları taşıması kaydıyla 4054 sayılı Kanun'un 7 nci maddesi çerçevesinde yoğunlaşma doğurucu olarak değerlendirilebileceği gibi aranan koşulların sağlanmaması durumunda işlem aynı Kanun'un 4 üncü maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma olarak ya da başka bir deyişle işbirliği doğurucu bir ortak girişim olarak değerlendirilebilmektedir.

Mevcut dosya çerçevesinde Seagram ve Sezginler teşebbüslerinin aynı pazarda faaliyet göstermemesi nedeniyle bu iki teşebbüsün birbirlerine rakip olduğu ileri sürülemeyecektir. Bu bağlamda, iki teşebbüs arasında yapılan inceleme konusu anlaşmanın rekabeti kısıtlayıcı özelliği bulunmadığından hareketle işlemin işbirliği doğurucu olduğu da ifade edilemeyecektir. Dolayısıyla söz konusu işleme rekabeti kısıtlayan bir ortak girişim gibi muafiyet verilemeyeceği gerekçesiyle başlıkta anılan Karar'a katılma olanağı bulamadım.

Murat GENCER

Kurul Üyesi